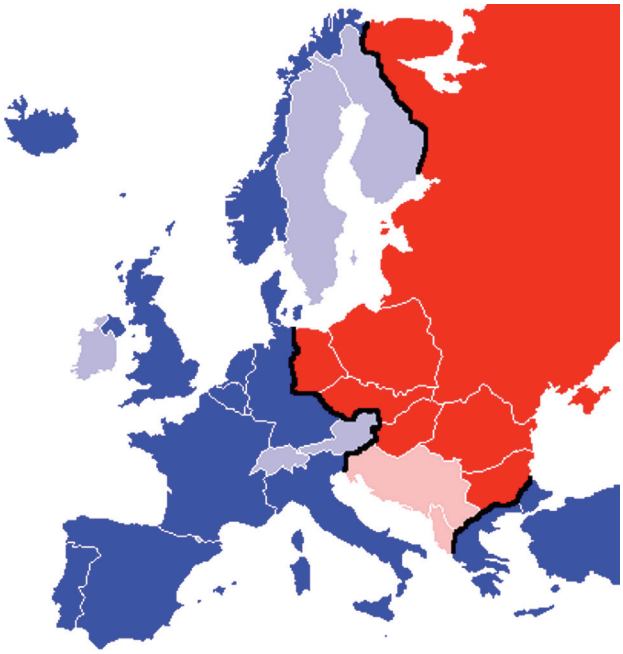
CENA MOJEJ WOLNOŚCI

Edényi, László
Budapešť, X. obvod, Zrínyi Miklós Gimnázium – Gymnázium Miklóše Zrínyiho

Zdroj mapy: http://hu.wikipedia.org/

1. Mapa przedstawia podział Europy po roku 1945. Przyporządkuj nazwy państw zaznaczonych czerwonym kolorem. Jaki obszar na mapie przedstawiają kolory jasno niebieski i jasno czerwony? Co symbolizuje czarna linia?

2.Uporządkuj wydarzenia we właściwej kolejności.

Powstanie NSZZ (Niezależny Samodzielny Związek Zawodowy) Solidarność w Polsce, János Kádár został sekretarzem generalnym Węgierskiej Socjalistycznej Partii Robotniczej, Praska Wiosna, powstanie Karty 77, wzniesienie muru berlińskiego, pierwszy okres władzy premiera Imre Nagy'a

3. Po przeczytaniu tekstu odpowiedz na pytania.

„Kto by przypuszczał, że jeszcze raz w życiu zobaczę na ulicach Pesztu dziurawą flagę? Że przeżyję pokojowe wycofanie wojsk sowieckich. Koniec roku 1988 i początek roku 1989 był bajeczny! Jak kiedy człowiek poczuje dotknięcie anielich skrzydeł! Coś było czuć w powietrzu, przypominało to omamy zapachu października roku 1956! Nagle społeczeństwo rozgorzało, wydarzenia niesamowicie przyspieszyły. Z dnia na dzień, z godziny na godzinę miały miejsce sensacje, z minuty na minutę na ekranach telewizorów pojawiały się całkiem nowe twarze, wiadomości telewizyjne coraz bardziej otwarcie informowały o żądaniach zmian politycznych. (...) Było coraz bardziej jasne, że zbliża się definitywny upadek reżimu. W porównaniu z rokiem 1956 jednak podstawowa różnica, pomimo wszelkich podobieństw, że władza socjalistyczna nie czuła za sobą bezwarunkowego wsparcia Związku Radzieckiego, (...) nie zdecydowała się na to, by swej władzy bronić nawet za cenę przemocy. Właśnie odwrotnie (...) w przeciwieństwie do Jugosławii, Rumunii, ale także trzeźwej Czechosłowacji, u nas wszystko udało się tak, że nie było słuchać ani jednego wystrzału, nie było ani jednego uderzenia, nie padło ani jedno złe słowo".

(Iván Darvas – wspomnienia węgierskiego aktora)

Źródło: Bihari, Péter – Doba, Dóra: Történelem a 12.évfolyam számára; Műszaki Könyvkiadó KFT, Budapeszt, 2006

a, Jak Iván Darvas charakteryzuje nastrój społeczeństwa w 1989 roku?
b, Podaj podstawowe zmiany nastroju społeczeństwa.
c, W czym są podobne, a w czym odmienne sytuacje historyczne w latach 1956 i 1989?
d, W czym widzisz podstawowe zagraniczno-polityczne różnice?
e, Dlaczego na Węgrzech reżim mógł zmienić się formą pokojową?

4. Na podstawie swojej wiedzy wyjaśnij znaczenie następujących pojęć.
Doktryna Breżniewa
Gulaszowy komunizm
Socjalizm z ludzką twarzą

5. Na podstawie tekstu z podręcznika przedstaw różnicę miedzy polityką kulturalną okresu Rákosigo i Kádára.
„Okres Rákosigo wszystkie dziedziny kultury – i sport – powołał do służby ideologii komunistycznej, wykorzystał je do bezpośredniej politycznej agitacji i propagandy. Nie tylko po prostu zakazywał i prześladował wszystkie „działania nieprzyjaciela", ale dokładnie określał również to, jakie tematy i w jaki sposób pisarze i artyści mają opracowywać. Na jednej stronie należało przedstawić najbardziej wydajnego pracownika, członka spółdzielni rolniczej, postępowego intelektualistę, a na drugiej szpiega z zachodu, podejrzanego specjalistę. (...) W okresie Kádára polityka nie narzucała twórcom obowiązkowych tematów i metod. Polityka kulturalna prowadzona przez Györgyi Aczéla rzadko wykorzystywała narzędzia drastycznych zakazów, unikała bezpośredniej ingerencji, pisarzy i artystów raczej zyskiwała obietnicami, wygodami, namowami..."

Na podstawie książki: Bihari–Doba: Történelem 12. Műszaki Kiadó, Bp. 2006

Źródło: Ludas Matyi

6. Na podstawie karykatury wyjaśnij cechy obu typów gospodarki. Jaka pracownicza moralność charakteryzowała gospodarkę kolektywną, a jaka indywidualną?

Tekst karykatury:
Adres: Sen
Gergely, zasnąłeś? Znowu zapomniałeś, że jesteś w gospodarce roślinnej?

7. Tabelka przedstawia rozwój zagranicznego zadłużenia Węgier. Podane są kwoty w milionach dolarów. Na podstawie danych z tabelki odpowiedz na pytania.

Rok	Brutto	Netto
1975	4.199	2.000
1977	6.253	3.580
1978	9.468	6.141
1984	10.983	6.549
1987	19.584	13.683

a, Jakie światowe wydarzenia ekonomiczne są związane z danymi z lat 1975 i 1978?
b, Co oznaczają dane brutto i netto?
c, Oblicz, o ile procent wzrósł dług publiczny Węgier w latach od 1975 do 1987. 1975=100%
d, Wyjaśnij, jak w tym okresie związane było podnoszenie jakości życia z zadłużeniem państwa.

8. Plakaty były przygotowane do wyborów parlamentarnych w 1990 roku. Określ, w które grupy społeczne celowały poszczególne partie.

1

2

3

4

Tekst plakatu nr. 1*: Od kogo ziemię mam, temu swój głos dam! Niech żyje Niezależna Partia Drobnych Rolników i Obywateli! Bóg – Ojczyzna – Rodzina. PATRZY NA CIEBIE WĘGIERSKA PRZYSZŁOŚĆ*
Tekst plakatu nr. 2: *Węgierskie Forum Demokratyczne. Niech dom będzie już domem*
Tekst plakatu nr. 3: *Proszę, wybierajcie! Proszę, wybierajcie!*
Tekst plakatu nr. 4: *Wiemy, Odważymy się, Zrobimy*

1) Źródło: http://www.mediakutato.hu/cikk/2009_03_osz/05_rendszervaltas_szimbolikus_kommunikacio
2) Źródło: http://rajk.info/hu/szabad-demokratak-szovetseg/valasztasi-plakat-1990-terv-2.html
3) Źródło: http://90es.blog.hu/2010/04/26/valasztasok_a_90_es_evekben
4) Źródło: http://rajk.info/hu/szabad-demokratak-szovetseg/valasztasi-plakat-1990-terv-2.html